כולה רבי טרפון היא רישא לה בחצר הניזק גמורה עפקינן משום הכי קתני אינה מועדת ודקא מחייב ליה אשן ורגל בחצר המיוחדת לניזק לפירות ובקרן חצי נזק ותו לא משום דלשוורים הוא רשות לשניהם וכרה"ר דמיא: **ראוי לה אין.** כגון פירות וירקות: **שאין ראוי לה.** כסות וכלים: **לא.** דמשונה הוא וחצי נזק הוא דמשלם: **ואי רבי טרפון כו'.** הא ודאי לגבי שן רשות הניזק הוא דהא כמיוחדת לניזק לפירות אוקימתה: **המשה המין כן.** נגיחה נגיפה נשיכה רביצה בעיטה: **ואם הועדו המשה מועדין.** והיינו דקתני המשה מועדין והא דקתני השן מועדת לאכול כו' לאו אמגיינא קאי אלא הכי קאמר ושן ורגל מועדין מתחילתן והא דקתני ושור המועד ושור המזיק ברשות הניזק הכי קאמר והיכן העדאתן השן ורגל ברשות הניזק: ה"ג **מפקיף לה רבינא הא קתני לקמן שור המזיק ברשות הניזק כיצד.** ולא גרס מדא דתמשה תנן: **הא קתני לקמן.** בפרק מילד דקמפרש לכולהו מועדין דפ"ק וקמפרש נמי שור המזיק ברשות הניזק כילד: **אי אמרת בשלמא איירי.** בקרן תמה ברשות הניזק בנזק שלם בפ"ק היינו דתני פירושא בפ"ב כילד ומפרש פלוגתא דרבי טרפון ורבנן: **אלא אי אמרת לא אייר בה.** בהאי פירקא: **מאי כילד.** אהיכא קאי: **ואם הועדו המשה מועדין.** היינו פירושא דתמשה מועדים דתנן בתמניתין: **ושן ורגל מועדין מתחילתן.** לאו אמגיינא קאי אלא מועדין קתני ואזיל: **וזהו שור המועד.** הא דאמרן ואם הועדו המשה מועדים זהו שור המועד הכתוב בפרשה: **ושור המזיק כו' מחלוקת רבי טרפון ורבנן.** בפרק שני והאדם: **ויש מועדים כו'.** פירשא דמתניתין קא מפרש [ב](והא דלא תנו להו בהדי הני מעוס דלא כתיבן כי הנך): **אבל פכים קטנים אורחיה.** לרבות ואם רבלה עליהן בהר"ל פטור וברשות הניזק מיירת נזק שלם דמולדה דרגל הוא: **לימא מסייע ליה בבהמה מועדת למעך כו'.** ומתניתין קתני דאינה מועדת לרבות אלא ודאי דמתניתין בגדולים ובייתה בכלים קטנים ובילדים קטנים ובבהמה קטנה: **דלמא מן הצד.** הא דקתני מועדת למעך לאו בבריאה אלא מן הצד כשהיא מהלכת ויש בריאה כלים ממעכתן בינה לבותל חו היא שאמרנו[ד] הזיקה בגופה דרך הלוכה דהוא מולדה דרגל: **נפרוז אפא: אף הצבוע.** אהני דמתניתין מוסיף: **ואמר רב יוסף.** בדוכתא אחריתי: **צבוע זו אפא.** ומדמוסיף ר"מ אפא מכלל דבדלם לאו אפא הוא: **לא קשיא כו'.** דבדלם דמתניתין הוא צבוע זכר ועליו קאמר רב יוסף צבוע זו אפא ור"מ מוסיף אף צבוע נקבה אלא שמיה אפא. ודרב יוסף לאו אדר"מ איתמר אלא בעלמא איתמר כדמגיא צבוע זכר נעשה כו' אלמא צבוע זכר משתנה לכמה מינין הלכך קרי לה בדלם ונפרוז ואפא. כך מצאתי: ליתא אחריתא ועיקר הוא **מפני בצבוע נקבה.** ור"מ מוסיף צבוע זכר ותרוייהו מיקרו אפא דתניא צבוע זכר וכו' ומשום דמשתנה לבריה אחרת אצטריך לאוקופי בהדיא. מפי מורי [ה]ולא שמעתי: אף

כולה רבי טרפון היא. הכא נמי גרסינן במיוחדת לאחד מהן לפירות ולא לזה ולזה לשוורים מימה דמשמע הא לשניהם לפירות פטור וא"כ מיפשוט מהכא דפליגי בקושיא דר' זירא ובפירוקא דאביי ולעיל (דף יד.) הש"ס מסופק ולהספרים דגרסי לזה ולזה לשוורים קשיא ליפכא דמיפשוט דלא פליגי במיוחדת לשניהם לפירות דמשיב ליה אלר הניזק אע"פ שיש רשות למזיק להניח שם שורו כ"ש היכא דאין מיוחדת לשוורים כלל משיב אלר הניזק ואע"פ שמיוחדת לשניהם לפירות:

כולה רבי טרפון היא רישא בחצר המיוחדת לפירות לאחד מהן ולזה ולזה לשוורים דלגבי שן הויא לה חצר הניזק ולגבי קרן הויא רשות הרבים אמר רב כהנא אמריתה לשמעתא קמיה דרב זביד מנהרדעא ואמר לי מי מצית מוקמת לה כולה כרבי טרפון הקתני השן מועדת לאכול את הראוי לה ראוי לה אין שאין ראוי לה לא ואי ר' טרפון האמר משונה קרן בחצר הניזק נזק שלם משלם אלא לעולם רבנן היא וחסורי מחסרא והכי קתני חמשה תמים הן ואם הועדו חמשתן מועדין ושן ורגל מועדין מתחילתן והיכן העדתן בחצר הניזק מתקיף לה רבינא הא קתני לקמן [ו]שור המזיק ברשות הניזק כיצד אי אמרת בשלמא איירי בה משום הכי קתני כיצד אלא אי אמרת לא איירי בה מאי כיצד אלא אמר רבינא חסורי מחסרא והכי קתני חמשה תמים הן ואם הועדו חמשתן מועדין ושן ורגל מועדין מתחילתן וזהו שור המועד ושור המזיק ברשות הניזק מחלוקת ר' טרפון ורבנן ויש מועדים אחרים כיוצא באלו הזאב והארי והדוב והברדלס והנמר והנחש תניא נמי הכי [א]חמשה תמים הן ואם הועדו חמשתן מועדין ושן ורגל מועדין מתחילתן וזהו שור המועד ושור המזיק ברשות הניזק מחלוקת רבי טרפון ורבנן [ב]ויש מועדין אחרים כיוצא באלו הזאב והארי הדוב והנמר והברדלס והנחש איכא דרמו לה מירמא תנן חמשה תמים וחמשה מועדים ותו ליכא והאיכא הזאב הארי והדוב והנמר והברדלס והנחש ומשני אמר רבינא חסורי מחסרא והכי קתני חמשה תמים הן ואם הועדו חמשתן מועדין ושן ורגל מועדין מתחילתן וזהו שור המועד ושור המזיק ברשות הניזק מחלוקת רבי טרפון ורבנן ויש מועדין אחרים כיוצא באלו הזאב והארי הדוב והנמר והברדלס והנחש: אמר רבי אלעזר [ג]לא שנו אלא פכין גדולים אבל פכין קטנים אורחיה הוא לימא מסייע ליה הבהמה מועדת להלך כדרכה ולשבר ולמעך את האדם ואת הבהמה ואת הכלים דלמא מן הצד איכא דאמרי א"ר אלעזר לא תימא פכין גדולים הוא דלאו אורחיה אבל פכין קטנים אורחיה הוא אלא אפילו פכין קטנים נמי לאו אורחיה הוא מיתיבי ולמעך את האדם ואת הבהמה ואת הכלים אמר רבי אלעזר דלמא מן הצד איכא דרמי לה מירמא תנן ולא לרבוץ והתניא ולמעך את האדם ואת הבהמה ואת הכלים אמר רבי אלעזר לא קשיא כאן בפכין גדולים כאן בפכין קטנים: הזאב והארי וכו': מאי ברדלס אמר רב יהודה נפרוז נפרוז אמר רב יוסף אפא מיתיבי רבי מאיר אומר אף הצבוע רבי אלעזר אומר אף הנחש ואמר רב יוסף [ד] צבוע זו אפא לא קשיא כאן בצבוע זכר כאן בצבוע נקיבה [ה] דתניא צבוע זכר לאחר שבע שנים נעשה עטלף עטלף לאחר שבע שנים נעשה ערפד ערפד לאחר ז' שנים נעשה קימוש קימוש לאחר שבע שנים נעשה חוח חוח לאחר שבע שנים נעשה שד שדרו של אדם לאחר שבע שנים נעשה נחש והני מילי דלא כרע במודים אמר מר ר"מ אומר אף הצבוע רבי

מסורת הש"ס

א) לקמן כד:, ב) [לקמן כד:], ג) [לעיל דף ב.], ד) מ"א ל"ב, ה) ל"ל ול"א והכי ר"ת ולישנא אחרינא, ו) שייך לעיל במשנה.

גליון הש"ם

גמ' צבוע זו אפא. היינו אפפה תוס' מנהדרין מו ע"ב ד"ה והנרדלם וכ"כ הרד"ק שמואל פ יג יח: שם דתניא צבוע. עיין ירושלמי פ"ק דשבת הלכה ג עלה דמתני' דלא יפה המיוט:

הגהות הגר"א

[א] תוס' ד"ה והתם כו' לאו בכל כו'. ר"ב וכמב"ם תולק על זה:

עין משפט נר מצוה

קעג א מי' פ"ש מהל' נזקי ממון הל' ה סמג עשין סו טוש"ע ח"מ סי' שפט סעיף ו:
קעד ב מי' שם הלכה ו טור ש"ע שם סעיף ת:
קעה ג מי' שם הלכה ה סמג שם טור ש"ע שם סעיף ז ועיין שם בטור:

רבינו חננאל

משמתינן ליה לסלוקי הזיקא מדרי נתן דתניא ר' נתן אומר מנין שלא יגדל אדם כלב בתוך ביתו וכו' מתני' ה' תמים וחמשה כו' ושקלינן וטרינן בהא מתני' ולא מתוקמא שפיר ותיריצה רבינא הכי חסורי מיחסרא והכי קתני ה' תמים הן ואין משלמין אלא חצי נזק ואלו הן נגיחה נגיפה נשיכה רביצה בעיטה. ואם הועדו חמשתן מועדין לשלם נזק שלם מן העליה ושן ורגל מתחילתן מועדין הן השן בראוי לה והרגל לשבר בדרך הילוכה ושור המועד ושור המזיק ברשות הניזק מחלוקת ר' טרפון ורבנן והאדם המזיק ויש מועדין כיוצא באלו הזאב והארי והדוב והברדלס. תניא נמי הכי חמשה תמים הן כו'. ולא לרבון אמר ר' אלעזר אינו מועד לרבון על פכין גדולים ומשונה הוא ומשלם חצי נזק אבל על פכים קטנים אורחיה הוא ונזק שלם משלם. ואמרינן נימא מסייעא ליה בהמה מועדת להלך בדרכה ולשבר ולמעך את האדם ואת הבהמה ואת הכלים. ודחי' דלמא מן הצד הוא אורחיה דהוא חיכוך שדרך הבהמה להתחכך בצדדיה אבל לרבון על הכלים לא. ואסיק' איכא דרמי להו מירמא ופריק ר' אלעזר מתני' דתני חם בפכין גדולים מתניתא דתני מועדת בפכין קטנים: מפירוקיה דרב יוסף שמעינן דנפרוא וצבוע תרווייהו אפא נינהו מיהו נפרוא שם הנקבה וצבוע שם הזכר [ו]. ירושלמי בשבת פ"א (דל"ג) ר' יוסי ב"ר בון בשם ר' זביד אתת לשבע הקב"ה מחליף עולמו [ז] ממנהו דרישא מתעבד עקרב ודמעיא סממא תולעתא דסוסיא מתעבדא ארעי. ודתורתא מתעבדא דבריי עכבדא דטורא מתעביד חזיר בר. שיזרתא דנונא מתעבדא גדל. דתניא צבוע זכר לאחר ז' שנים נעשה ערפד ערפד לאחר ז' שנים נעשה קימוש. קימוש לאחר ז' שנים נעשה חיה ויש אומרים חוח חוח לאחר ז' שנים נעשה שד שדרו של

[ו] פי' רבינו הוא כלישנא אחרינא שכ' רש"י ז"ל.
[ז] לפנינו בירושלמי שם איתא מומיתא דריסא כי' ומומיתא שמתי.

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com